

Til
Europaudvalget
Miljø- og planlægningsudvalget
Energiudvalget

Miljøbevægelsen NOAH
Nørrebrogade 39
2200 København N
Tlf. 35361212 • Fax. 35361217
noah@noah.dk • www.noah.dk

7. februar 2007

NOAH's kommentarer til Europaudvalget, Miljø- og Planlægningsudvalget og Energiudvalget vedrørende rådsmøderne (Energi og Miljø) hhv. 15. og 20. februar 2007

[Klimamål](#)
[Energibesparelser og -effektiviseringer](#)
[Emissionshandel](#)
[Vedvarende energi](#)
[Biobrændsler](#)
[Det indre marked](#)
[Atomkraft](#)
[Lagring af CO2 \(CCS\)](#)
[Prioriteringer](#)

Den fjerde vurderingsrapport fra FN's klimapanel har forstærket budskabet om de trusler, som den store udledning af drivhusgasser giver anledning til. Sammen med bl.a. Stern-rapporten fra sidste efterår, er der lagt nok materiale på bordet til at regeringer, virksomheder og borgere nu må agere.

Der er brug for en langt mere visionær politik og mere modige handlinger fra EU's side, end det der er lagt frem med EU's energipakke den 10. januar 2007. Pakken er styret af konventionelle prioriteringer og præget af for svage mål og de forkerte midler.

NOAH¹ vil opfordre den danske regering til at gøre sit til, at EU kommer klarere på sporet og bliver stærkere i mælet, og vi opfordrer jer til at sikre, at den danske regering vil arbejde for følgende:

Klimamål

I udkastet til rådskonklusioner sætter Rådet (miljø) sig det mål, at EU sammen med de øvrige industrialiserede lande, skal reducere deres udledninger med 30 % i 2020 målt ud fra 1990-emissionen, såfremt andre i-lande påtager sig lignende reduktioner og såfremt de mest udviklede u-lande bidrager tilstrækkeligt i overensstemmelse med deres ansvar og samt respektive muligheder. Regeringens foreløbige generelle holdning er på linie med udkastet til rådskonklusioner.

¹ Friends of the Earth (FoE) er verdens største sammenslutning af miljøorganisationer med 73 medlemslande. Kun én organisation fra hvert land kan være medlem. I Danmark er det Miljøbevægelsen NOAH.

NOAH mener EU skal forpligte sig på en 30 % reduktion uanset andre landes forpligtelser og helst mere, da det er tvivlsomt om 30 % i tilstrækkelig grad understøtter 2 graders målsætningen. Vi mener, EU allerede nu skal vedtage politikker der kan sikre, at et sådant mål kan opnås gennem tiltag inden for EU's egne grænser der fører til faste CO₂-reduktioner år efter år. Det vil styrke den hjemlige innovation og skabe varige reduktioner i Danmark og EU.

Energibesparelser og -effektiviseringer

Hovedredskaberne i EU's energipolitik skal være **reelle energibesparelser og en drastisk stigning i energieffektiviteten**. At undgå brug af energi eller bruge den mere effektivt er den hurtigste og billigste måde at reducere udledningen af drivhusgasser på og samtidigt sikre forsyningerne.

Der er miljømæssigt behov for **en absolut reduktion af energiforbruget frem for en korrektion af den forventede vækst**. Målet om en stigning i energieffektiviteten på 20 % i 2020 skal derfor ikke ses i forhold til det forventede forbrug i år 2020, men i forhold til 2005-forbruget.

De kommende nationale handlingsplaner om Energieffektivitet skal indeholde bindende mål for de enkelte sektorer.

Emissionshandel

I forslaget til rådskonklusioner (energi) tildeles emissionshandel en central rolle i EU's langsigtede mål for reduktion af drivhusgasserne. Men ETS har indtil nu ikke været i stand til at levere reelle reduktioner pga. huller i systemet og overallokering i medlemslandene. Fremover må det som minimum sikres, at **udledningstilladelserne tildeles gennem auktionering i stedet for at de bliver uddelt gratis**. De udstrakte muligheder for køb af udledningskreditter uden for EU modvirker udledernes motivation til realisering af de store potentielle energibesparelser og bidrager ikke til at øge EU's forsyningssikkerhed. Det må ikke mindst kræves af de nationale allokeringsplaner, at de indeholder konkrete mål for de enkelte sektorer.

Supplement. I referatet fra EU Specialudvalgsmødet 26. januar står, at NOAH støtter, at flere sektorer inddrages i EU ETS. Det er kun korrekt, såfremt alternativet er frivillige aftaler eller manglende regulering. Vi foretrækker en målrettet sektorregulering med afgifter og forbud. Cap and trade systemer er kun effektive, hvis de er klart afgrænsede og udelukker, at hele sektorer kan gå fri for tiltag ved at parasitere på andre sektorer via kvotesystemet. Flysektorens inkludering i EU ETS er et skoleeksempel på ovenstående. Prisforøgelsen på flyrejser vil som følge af sektorens inkludering blive så beskeden som 50-200 kr. afhængig af rejselængden – en omkostning som tilmed kan væltes over på forbrugeren. Inkluderingen vil ikke føre til teknologisk udvikling inden for flymotorers brændselsøkonomi eller mindske væksten i antallet af flyrejser. Skal sektorens klimabidrag reduceres, skal der altså alligevel indføres yderligere tiltag så som afgifter på flybrændstof og moms på flyrejser. Vi er af den opfattelse, at en reduktionsindsats langt overvejende skal ske på hjemmefronten, hvorfor vi foreslår, at EU ETS lukkes for JI og CDM kreditter efter 2012.

Vedvarende energi

Kommissionen har forslået et mål på 20 % VE i 2020. Det mål bør øges til 25 % og gøres bindende, Det hænger i vores optik sammen med, at kul skal udfases så hurtigt som muligt og ikke tildeles livsforlængende behandling via CCS. Potentialet for vedvarende energi er meget stort, men bremses af modvilje fra de stadig større internationale energiselskaber og kortsynede europæiske politikere. Det ville være til stor gavn for bl.a. den danske vindmølleindustri, hvis den danske regering førte en offensiv politik på dette område, nationalt såvel som i EU. **Målet skal udmøntes i bindende mål for de enkelte sektorer** – dog ikke for biobrændstof. Kommissionen anerkender, at det er en forudsætning for den teknologiske udvikling og den kommercielle udnyttelse af VE samt for en kosteffektiv reduktion af klimapåvirkningerne.²

Biobrændsler

I øjeblikket fører produktionen af biobrændsler til alvorlige miljømæssige og sociale problemer i flere producentlande. For nylig steg fx prisen på tortillaer i Mexico med flere hundrede procent pga. den stigende efterspørgsel i USA – til skade for den fattigste del af befolkningen. Ødelæggelse af regnskove er en anden skadelig konsekvens. **Som udgangspunkt bør import af biomasse til EU til biobrændstofformål forbydes.** Specielt er det uacceptabelt og uetisk at anvende fødevarer til at mætte de riges transportbehov frem for at mætte fattige mennesker.

Med hensyn til EU-landenes egen biomasse bør denne først anvendes til biobrændstofformål når en række forudsætninger er opfyldt. **Generelt ser vi kun en niche for lokalt produceret og lokalt anvendt biomasse til transportformål.** Vi mener ikke, at europæiske fødevarer skal omdannes til biobrændstof, for at EU ad den vej kan reducere landbrugsstøtten, og vi frygter EU's planer vil føre til opdyrkning af ellers braklagte arealer og nuværende naturområder.

Så længe der er et så ekstravagant overforbrug af fossile brændsler i transportsektoren, er anvendelse af biobrændstof den helt forkerte vej at gå. EU's frivillige aftale med bilindustrien om at nå 140 g CO₂ pr. km har vist sig at være en fiasko – i dag udleder de europæiske biler i snit 163 g CO₂ pr. km. Derfor er det første der skal gøres, at indføre bindende krav om max. 120 g CO₂ pr. km inden 2012 faldende til 100 g CO₂ pr. km i perioden derefter. Dertil kommer høj beskatning af de mest brændstofforbrugende køretøjer og ikke mindst foranstaltninger, der fremmer et skift i transport fra bil til skinnebåren transport og udnyttelsen af den ledige kapacitet i de køretøjer, der p.t. fylder op på veje og i byer.

Først når disse lavthængende frugter er høstet, kan det komme på tale at anvende biomasse til biler. Og først når trafikens brændstofforbrug er for nedadgående, og det kan dokumenteres, at der er overskud af biomasse og areal til brug for økologisk dyrkede flerårige energiafgrøder som f.eks. skov, er der miljømæssig mening i at udvikle bæredygtighedskriterier og certificeringsordninger for biomasse til transportformål. Fælles for initiativerne skal være, at de alle skal bidrage til opfyldelsen af EU's målsætning om at bremse nedgangen i biodiversiteten inden 2010.

Da biomasse kan udnyttes mest effektivt i kraftvarmeværker, bør denne anvendelse i øvrigt gå forud for biobrændstof til biler.

²

The EC notes: "a single broad target is too unfocused and would fail to provide sufficient guidance and certainty to businesses operating in a specific sector of the market." (SEC [2006] 1719; Renewable Roadmap - Impact Assessment)

Det indre marked

Yderligere regulering skal først og fremmest tjene til at indpasse VE i energisystemerne og fjerne de forvriddinger af markederne, som p.t. favoriserer store centraliserede kul- og atomkraftværker. **Desuden skal de eksterne omkostninger**, som disse energiformer medfører, såsom miljødelægelse ved udvinding af råstoffer (kul og uran) og sygdomme forårsaget af luftforurening (kul) og deponering af affald (kul- og atomkraft) **inkluderes i energipriserne**. Atomkraftværker skal være fuldt forsikrede i tilfælde af havari, og atomkraftværkernes dekommissioneringsfonde sikres klart adskilt fra andre aktiviteter.

Atomkraft

Kommissionen lader det være op til medlemslandene at beslutte om atomkraft skal være en del af deres energiforsyning. **Vi mener, at atomkraft er en beskidt og farlig energiform, som ikke skal være en del af EU's energimix**. Så længe atomkraften fortsat findes, må den som før nævnt pålægges alle de udgifter, som er forbundet med hele driften – også den fulde omkostning ved dekommissionering.

I det nyligt vedtagne 7. forskningsrammeprogram (EC energi + Euratom) tildeles atomkraften langt den største del af energiforskningsmidlerne på trods af, at en lang række lande – som Danmark – enten ikke har atomkraft eller har besluttet at udfase den. (550 mio. € pr. år mod andre energiformers 336 mio. € pr. år.)

Vi mener, at **Danmark skal træde ud af Euratom Traktaten**, som er direkte skadelig for dansk erhvervsliv – her især vindkraftsektoren – og dansk økonomi. At en ensidig udtræden er en juridisk mulighed fremgår bl. a. af professor Michael Geistlingers konferencebidrag (s 106-108) i

http://www.energyintelligenceforeurope.dk/Documents/Conference_final.pdf

CO2-lagring (CCS)

Vi ønsker, at CCS forbliver på tegnebrættet. Vi anser det for en miljømæssigt ikke-bæredygtig teknologi, der har en del træk til fælles med atomkraften. Den er afhængig af store centrale værker, den er meget kostbar og den kan ikke nå at levere de løsninger, vi akut har brug for. Satsning på denne teknologi vil også forhindre en tilstrækkelig stor satsning på effektivisering og på de vedvarende teknologier, både dem der allerede er leveringsdygtige som vindkraft, men også teknologier som bølgekraft, der har behov for meget forskning og udvikling, før den kan levere energi i store mængder. **Lagring af CO2 vil binde os til en fortsat afhængighed af det beskidte kul, der er forbundet med en lang række miljøskader** – ud over det store CO2-udslip. Faktisk vil CCS medføre et større forbrug af kul for at få det samme output af el og varme, da processerne kræver store mængder energi. Og ligesom atomkraften ikke ville være konkurrencedygtig med de vedvarende energiformer, hvis den blev tvunget til at bære de eksterne omkostninger, som er forbundet med udvinding af brændsler og opbevaring af affald i tusinder af år frem, så vil CO2-lagringen, der er dyr i sig selv, bl.a. fordi den nedsætter effektiviteten på kraftværkerne, heller ikke være konkurrencedygtig, hvis den tvinges til at påtage sig (forsikringsmæssigt) ansvar for evt. langsigtede skader. Det er også uklart, hvordan de 12 CCS-forsøgsanlæg til en pris af ca. 60 mia. kr. (8 mia. €) svarende til ca. 3½ gang det samlede energiforskningsbudget for perioden 2007-2013, skal finansieres.

Prioritering

Kommissionens prioritering i energipakken er

1. Miljømæssig bæredygtighed
2. Forsyningssikkerhed
3. Konkurrenceevne

Det er vigtigt at fastholde dette fokus.

I udkastet til rådskonklusioner den 31. januar er der byttet om på prioriteringen, så den i stedet lyder:

1. Forsyningssikkerhed
2. Konkurrenceevne
3. Miljømæssig bæredygtighed

Erhvervslobbyen UNICE vendte det ved en pressekonference d. 10. januar 2007 helt på hovedet:

1. Konkurrenceevne
2. Forsyningssikkerhed
3. Miljømæssig bæredygtighed

Det ændrer perspektivet, alt efter hvilken parameter, man sætter øverst i hierarkiet. Alvoren i FN's klimapanel's seneste rapport understreger betydningen af, at sætte den miljømæssige bæredygtighed øverst på dagsordenen, hvis der også i fremtiden skal være en forsyningssikkerhed at diskutere og en konkurrenceevne at bekymre sig om.

Vi opfordrer til, at Europaudvalget og andre udvalg vil lægge disse betragtninger til grund for det mandat, som ministrene skal forsynes med ved det førstkommende møde, fredag den. 9. februar 2007, så de kan nyde fremme på Energiministerrådsmødet den 15. februar og Miljøministerrådsmødet den 20. februar.

Det vil være et værdifuldt bidrag til at gøre EU's energiforsyning mere bæredygtig, sikre forsyningen med energi og fremme konkurrenceevnen både på kort og lang sigt. Samtidig vil det være med til at sikre, at EU-landene hurtigst muligt reducerer brugen af fossile brændsler og de deraf følgende skadelige påvirkninger af klimaet.

Med venlig hilsen

NOAH's Energigruppe v.

Kim Ejlertsen

Henning Bo Madsen

Palle Bendsen